

Curs sobre el Treball de recerca al batxillerat Filosofia

Contextualització del treball de recerca que es comenta.

1. Característiques elementals de l'IES *Alexandre Satorras* de Mataró

- Nombre d'alumnes: 876
Primer d'ESO: 117
Segon d'ESO: 124
Tercer d'ESO: 120
Quart d'ESO: 131
Primer de batxillerat: 214 (Artístic: 83; Científic: 34; Humanístic: 74;
Tecnològic: 23)
Segon de batxillerat: 170 (Artístic: 45; Científic: 30; Humanístic: 64;
Tecnològic: 22)
- Professorat: 72
- Modalitats de batxillerat que s'hi poden cursar:

Les quatre. Val la pena notar que el fet d'oferir batxillerat artístic ens porta a recollir força alumnat de la comarca, i configura dos grups i escaig més per nivell, per la qual cosa, aquest institut no té una distribució estàndard de cursos per nivells, atès que augmentem els grups en el nivell de batxillerat. Això repercuteix amb un increment d'entre un i dos en el nombre de treballs de recerca que normalment corresponen per professor.

1. Nom del treball que es comenta:

“Estudiar al Satorras (Anàlisi comparativa de tres generacions d'estudiants: 1966 – 1979 – 1998)”

Àmbit del treball: Sociologia (Departament de Socials, seminari de Filosofia).

2. Característiques:

-
- Treball individual
- Any de realització del treball: 1998 (iniciat a finals de juny del 1998 i acabat el gener del 1999)
- Nom del tutor: Albert Botta. Adreça electrònica [;Error!No se encuentra el origen de la referencia.](#)
- Nombre d'alumnes que han fet el treball: un.

4. Informe de la recerca:

- Objectiu i idees claus:
Comprovar empíricament si el fet d'estudiar afavoreix la inserció laboral i la

consecució d'un treball més qualificat o més gratificant, a través de l'anàlisi de dades sobre antics alumnes de l'Institut de Batxillerat *Alexandre Satorras* (1966-67, 1979-80), i d'alumnat de la darrera promoció de l'actual Institut d'Ensenyament Secundari *Alexandre Satorras*. A partir d'aquesta constatació, es tractava d'esbrinar si hi ha una correlació entre l'èxit acadèmic i el pronòstic d'un bon futur laboral, percebuts ambdós com a factors que configuren l'anomenat "èxit en la vida".

Les dades de les tres generacions d'estudiants es contextualitzen en el marc sociohistòric corresponent al període de joventut d'aquestes persones així com en el tipus d'ensenyament rebut, l'ambient de treball, l'imaginari de cada generació i la pròpia percepció de l'estudi.

- **Hipòtesi:**

Tal com escriu l'alumne "Aquest treball pretén treure a la llum de què depèn que un jove tingui un bon futur o no, i fins a quin punt és rellevant el fet d'estudiar" i vol comprovar si estudiar facilita l'èxit professional.

Per bé que l'alumne no ho expliciti, aquesta recerca presenta un caire que la fa especialment honesta i li confereix la marca de la recerca viscuda amb evidents implicacions personals. L'alumne vol saber per ell mateix si estudiar serveix per alguna cosa, amb el previsible aprofitament racional d'aquestes dades per treure conclusions i aclarir-se vitalment respecte dels seus propis plans de vida. Val a dir que, sortosament, l'alumne ha pogut comprovar positivament la hipòtesi (què hagués passat si hagués arribat a la conclusió que estudiar no és útil...?).

- **Fases de la recerca:**

Realització d'entrevistes personals a tres generacions diferents d'alumnes, la darrera de les quals és la promoció que enguany finalitza l'ensenyament secundari.

Utilització de fonts primàries com el relat de les vivències de les pròpies persones protagonistes i l'anàlisi de llibres de text de l'època i de diaris locals per tal de donar notícia d'alguns referents sociològics i escolars de cada generació d'alumnes del Satorras.

Ús de fonts secundàries com ara articles actuals de diaris segons els quals l'índex d'atur és inferior entre aquells sectors de la població que han accedit als estudis universitaris (no només de batxillerat, com és el cas de l'estudi de l'alumne), tot i que es tracta de promocions diferents, però que apunten en el mateix sentit que les conclusions d'aquest treball de recerca.

- **Conclusions:**

La generació 1966-67 va viure la protesta contra el règim franquista, recorda un institut amb un molt bon ambient de treball i de cooperació i confirma plenament la hipòtesi inicial segons la qual l'èxit acadèmic és un factor de positiu pronòstic de l'èxit vital.

La generació 1979-80 va estudiar en un moment de grans canvis i en un context de menors oportunitats laborals. En aquesta generació ja es dibuixa una

certa inestabilitat i "homadisme" laboral, ja que és freqüent que molts antics i antigues alumnes hagin acabat en camps professionals diferents d'aquells inicialment desitjats i després de diversos canvis de feina.

Pel que fa la generació actual hi ha un certa desconfiança respecte de les seves oportunitats laborals; l'autor del treball afirma que aquest estudi finalitzarà d'aquí vint anys.

Al final del treball es constata efectivament que, pel sol fet d'estudiar, l'alumnat té un millor pronòstic vital-professional. Tanmateix, l'anomenat "èxit vital" està compost de molts més elements que escapen al món estrictament acadèmic; aquest és un element que, tot i inicialment no buscat, acaba fent-se present i contribueix a la positiva maduració humana de l'alumne.

En resum, l'alumne constata que, en els casos examinats, té un sentit de promoció personal professional el fet d'obtenir una bona qualificació acadèmica i pren nota que el mercat laboral exigeix un reciclatge permanent.

4. Altres treballs de recerca del seminari de Filosofia per matèries:

▪ **Filosofia:**

La contrastació científica de teories pseudocientífiques: astrologia, alquímia, magiconaturalistes. *La pervivència del pensament màgic a Mataró: farmàcies i productes miracle, recull d'oracioners i altres supersticions.

Què ofereixen els establiments en què dispensen l'horòscop. L'horòscop dels polítics (o futbolistes) o personatges famosos.

Identificació i anàlisi dels continguts ideològics que diversos mitjans de comunicació presenten en els seus informatius (en altres programes d'entreteniment, sèries, telenovel·les...).

Lectura filosòfica de la novel·la *El nom de la rosa*, d'Umberto Eco

▪ **Història de la Filosofia:**

Treballs sobre un autor: Descartes, Kant... ; sobre una època: naixement de la filosofia, Renaixement, Il·lustració, Hel·lenisme ... ; seguiment d'un tema en la filosofia d'un autor o d'una època: felicitat, raó, ciència, coneixement, causalitat, llibertat, política, Déu, immortalitat de l'ànima, educació ...

▪ **Lògica i metodologia:**

La influència del llenguatge en el pensament: anàlisi de les llengües de diferents cultures i la seva influència sobre la cultura.

Raonaments i fal·làcies: estudi d'alguns discursos enganyosos (llenguatge publicitari, polític...)

La metodologia de la ciència: seguiment del procés d'elaboració d'un treball d'investigació científica

L'impacte de la ciència en el món actual

Estudi d'alguns moments importants en la història de la ciència per les seves repercussions generals: revolució científica, teoria de la relativitat, mecànica quàntica...

▪ **Psicologia:**

(No s'atendran els treballs de psicologia clínica: discapacitats mentals, síndrome de Down...)

Herència i medi ambient en el comportament humà (aspectes innats i aspectes adquirits en la conducta)

Comportament humà i comportament animal: semblances i diferències

Anàlisi de diferents aspectes del psiquisme humà: percepció, atenció, memòria, intel·ligència, pensament i llenguatge, motivació en la conducta, l'afectivitat (sentiments, emocions).

Els contes per a infants i la por. Anàlisi de contes i de casos.

El desenvolupament del nadó (0-3 anys).

La influència de la publicitat infantil (Anàlisi de la publicitat en tres cadenes de televisió, hores, continguts, etc.) [Premi Baldiri Reixac].

▪ **Sociologia:**

Dinamització cultural i participació i integració ciutadana a l'adolescència: organització d'una fira d'entitats cíviques (clubs, esplais, casals, ...) de la ciutat de Mataró? L'oferta de la ciutat, inventari d'activitats.

En què inverteix el temps lliure el jovent de Mataró.

En què inverteix el temps lliure l'alumnat del Satorras.

Els altres estudis que fa l'alumnat del Satorras.

La intervenció social institucional a Mataró: estudi de l'organització dels serveis socials de l'Ajuntament i d'altres institucions cíviques mataronines.

Els corrents polítics del nostre temps. Objectius a curt i llarg termini. Acció política realitzada o proposada, propostes de futur.

L'evolució de l'estructura social de Mataró a partir de l'estudi dels oficis més freqüents a Mataró segons els arxius municipals i parroquials.

La immigració a Mataró i seva diversa tipologia: procedent del propi Estat, del Magrib, d'Amèrica Llatina, de l'Àfrica subsahariana, etc. Cens, característiques diferencials, etc.

La població laboral masculina i femenina a Mataró. Tipus d'ocupació i categories.

Producció i reproducció social. Tendències i propostes.

Les ONG locals. Inventari, anàlisi, tasques, arrelament a la ciutat, tasques... La seva relació amb les organitzacions mare.

El lleure a Mataró.

Les ficcions narratives con a formes de coneixement [Premi Cirit].

La dona a Mataró (La discriminació laboral a la nostra ciutat).

Què faig aquesta tarda? (Estudi del lleure dels joves a Mataró).

Les entitats cíviques juvenils a Mataró.

L'acceptació social dels homosexuals a Mataró.

L'anorèxia, una malaltia social. [Premi Baldiri Reixac].

La infidelitat dels votants de Mataró (Les variacions en el vot depenent del tipus d'eleccions). [Premi Baldiri Reixac].

▪ **Estètica:**

*Influència de les idees estètiques en les realitzacions artístiques contemporànies.

La rajola catalana fins el segle XIX i les seves mostres a l'arquitectura mataronina (Tècniques, motius i simbolisme).